Nr. 43. Kraków, grudzień 1913. Rocznik V.

KRAKOWIANIN

ORGAN TOWARZYSTWA WŁAŚCICIELI REALNOŚCI.

Członkowie Towarzystwa właścicieli Realności otrzymują to pismo **bezpłatnie.** – Dla **niećzłonków** abonament roczny 6 Koron (sześć). – Numer pojedynczy 50 halerzy.

Redakcya i administracya: ulica Karmelicka L. 15, I. p.

Ogłoszenia przyjmuje Biuro dzienników i ogłoszeń Maryana Hupczyca, Kraków, Jagiellońska 7. Od miejsca za wiersz drobnym drukiem (petit) 30 h. Nadesłane 80 h. za wiersz.

Biuro Towarzystwa właścicieli realności znajduje się przy **ulicy Karmelickiej L. 15, I-sze piętro** i otwarte jest dla członków codziennie od godziny **9 do 12** przed południem i od godziny **3½ do 5** po południu z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych.

Wkładka roczna w sumie K 8 winna być zapłacona z początkiem roku na raz jeden przez członków w biurze Towarzystwa (ul. Karmelicka L. 15 parter). Członkowie zalegający z wkładką mimo powyższego upomnienia nie będą mogli korzystać z praw członków (§ 5 statutu) i zostaną uznani za występujących z Towarzystwa (§ 7 statutu).

Przypominamy

Szanownym Członkom, że właściciele i administratorowie realności obowiązani byli do 15 grudnia bieżącego roku przedłożyć w c. k. administracyi podatków listy główne i szczegółowe. Kto tego dotąd nie uczynił, powinien bezzwłocznie listy przedłożyć aby uniknąć grzywny, ewentualnie kosztów połączonych ze sporządzeniem list przez urzędnika c. k. Administracyi podatków. Ważną jest rzeczą, aby listy te były należycie sporządzane, oraz aby wypełniano jedynie te rubryki, które ustawa wymaga. Wszelkich wyjaśnień pod tym względem udziela się Członkom w biurze Towarzystwa przy ul. Karmelickiej L. 15, I. p. codziennie od godziny 3½–5 po południu, z wyjątkiem niedziel i świąt, gdzie również na żądanie członków sporządza się listę główną i listę szczegółową.

Szanownych Członków prosimy:

O jednanie nowych członków,

O płacenie wkładki w całości z początkiem roku,

O żądanie „Krakowianina“ w lokalach restauracyjnych i kawiarniach,

O korzystanie z „Biura adm. realności“,

O korzystanie z „Gazety pomieszkań“,

O korzystanie z druków wydanych nakładem Tow. właścicieli realności i t. d.

Zgłaszajcie próżne mieszkania po 1-szym i 15-tym każdego miesiąca w redakcyi „Gazety mieszkań“, Karmelicka L. 15, I. p.

Kilka słów o administracyi realności.

Przed niespełna rokiem zorganizowało Towarzystwo właścicieli realności w Krakowie na życzenie wielu właścicieli i właścicielek realności „Biuro administracyi realności“ wykonując powierzone czynności małym kosztem, — niestety zbyt mało szanownych właścicieli korzysta dotąd z tego Biura, jakkolwiek częstokroć użalają się, iż bywają narażeni na różne nieprzyjemności a nawet i szkody z powodu, że administracyę muszą częstokroć powierzać już to osobom do tego nieukwalifikowanym lub nietaktownym, jużto sprawującym obowiązek ten niedbale, a częstokroć nie dającym odpowiedniej gwarancyi.

Przypominając tedy istnienie „Biura administracyi realności“, którego zadaniem jest:

a) poruczać i wykonywać powierzone administracye przez osoby ukwalifikowane, taktowne i dające pod każdym względem odpowiednią gwarancyę;

b) należyte, fachowe, na przepisach ustaw oparte załatwianie wszelkich, w zakres administracyi wchodzących czynności (sprawy podatkowe, fasye do podatku domowo-czynszowego, osobisto-dochodowego i rentowego, listy główne i szczegółowe, umowy z lokatorami, sprawy najmu, interwencye w zastępstwie właścicieli u władz, załatwianie spraw dotyczących fasyi w administracyi podatków itd. itd.), wogóle załatwianie dla Szan Właścicieli i Właścicielek realności i w ich zastępstwie wszelkich czynności, aby im w ten sposób oszczędzić konieczność osobistego załatwiania obowiązków z posiadaniem domu połączonych, jak konieczność osobistej interwencyi u władz i t. p. Stosunek właściciela do administratora powinien polegać na zupełnem zaufaniu, — z pełnem zaufaniem zaś można powierzyć realność, a zatem swe mienie jedynie osobie na zaufanie takie zasługującej. Ileż to nieprzyjemności doznali już właściciele wskutek powierzania administracyi osobom niepowołanym, jakże trudno taki stosunek rozwiązać, zwłaszcza, że administrator zazwyczaj niechętnie pozbywa się wynagrodzenia za administracyę pobieranego, w iluż to wypadkach właściciel z powodu przeszkód stawianych przez administratora nie może swego domu sprzedać, w iluż to wypadkach właściciel bywa wskutek nietaktu administratora, narażony na nieprzyjemności z władzami lub lokatorami. Częstokroć zdarza się, że właściciele wyznaczają wynagrodzenie administratorowi procentowo, w stosunku do wysokości uzyskanego czynszu, a administratorzy chcąc uzyskać wyższe wynagrodzenie podwyższają niezmiernie czynsze wywołując niezadowolenie lokatorów, powodując niezliczone nieprzyjemności dla właścicieli.

Zadaniem „Biura administracyi realności“ jest wszelkim tego rodzaju niewłaściwościom zapobiegać, właścicielom realności, którym w obecnych czasach nikt znający stosunki nie może pozazdrościć nazwy „Właściciel domu“, — o ile możności oszczędzić kłopotów z własnością tą połączonych.

Wzywamy i prosimy tedy Was Szan. Właściciele i Właścicielki realności o ile nie chcecie, lub nie możecie swoimi domami administrować, powierzajcie i oddawajcie administracye do „Biura administracyi realności“ zaprowadzonego przy Towarzystwie właścicieli realności w Krakowie.

Zwracamy uwagę, że Szan. Właściciele i Właścicielki realności mogą też **powierzać tylko niektóre czynności,** dotyczące spraw z posiadaniem realności połączonych. Zdarza się bowiem, że Właściciel lub Właścicielka sami załatwiając właściwy zarząd realnością (wynajmywanie mieszkań, odbieranie czynszów, przyjmowanie i oddalanie dozorcy domu, płacenie podatków, rat bankowych i t. p.) pragną jedynie powierzyć inne czynności jak sprawy podatkowe, fasye, listy główne i szczegółowe sprawy najmu, wypowiedzeń, interwencye w sprawach fasyi w administacyi podatków u innych władz i t. d. W tych wypadkach możliwe jest oddawanie do Biura załatwianie wyłącznie tych spraw.

Niniejszy numer „Krakowianina“ wydajemy jako ostatni w roku bieżącym, a skoro następny wyjdzie dopiero w połowie stycznia 1914 r. przeto obecnie już składamy Szanownym członkom życzenia wszelkiej pomyślności na rok 1914.

W r. 1913 rozwinął Wydział energiczną działalność w kilku bardzo ważnych sprawach, dotyczących właścicieli realności.

Odnośnie do projektu magistratu stoł. król. m. Krakowa wprowadzenia ustawy, dotyczącej opłaty od przyrostu wartości gruntów, zajął Wydział stanowisko przeciwne, a Magistrat odstąpił od zamiaru wprowadzenia takiej ustawy. O powyższym projekcie wyszła nakładem Tow. właśc. realn. broszurka, opracowana przez sekretarza dra Alfreda Szołayskiego (do nabycia w biurze Towarzystwa).

Zajmował się również Wydział sprawą projektu ustawy o obowiązkach właścicieli domów, budowania kanałów, łączenia tych kanałów z kanałami miejskimi, oraz opłat gminnych za to połączenie. Ze względu, że wiele postanowień projektu było zbyt uciążliwych i niesprawiedliwych dla właścicieli realności, zastanawiał się wydział obszernie nad poszczególnymi paragrafami projektu, żądając różnych zmian. Projekt nie został przedłożony do najwyższej sankcyi, gdyż ministerstwo spraw wewnętrznych zwróciło projekt celem wprowadzenia różnych zmian i udzielenia żądanych wyjaśnień. Obecnie został wypracowany nowy projekt ustawy, który będzie przedłożony Sejmowi. Zanim to nastąpi Wydział Towarzystwa, po przestudyowaniu nowego projektu, poczyni ewentualnie swe uwagi i właściwe kroki, o ile w projekcie znajdą się postanowienia dla właścicieli realności zbyt uciążliwe.

Bardzo energiczną akcyę rozwinął Wydział w sprawie, dotyczącej uchwały rady miejskiej co do nałożenia na właścicieli realności, położonych wzdłuż ulic, któremi przeprowadzono nową linię tramwaju elektrycznego od nowego mostu na Wiśle do Klasztoru Norbertanek, niczem nieuzasadnionego obowiązku pokrycia kosztów regulacyi i urządzenia tych ulic. W miesiącu październiku b. r. rozpoczął Magistrat doręczać odnośne nakazy zapłaty poszczególnym włacicielom, a to w pierwszym rzędzie właścicielom realności, położonych w dz. XII. (Półwsie Zwierzynieckie) przy ul. Kościuszki, oraz przy ul. Franciszkańskiej. Prezydyum Tow. właśc. realn. opracowało bardzo obszerne, nader rzeczowe rekursy, wykazując niesprawiedliwość i bezpodstawność nakazów zapłaty wydanych przez magistrat. Z rekursów tych skorzystali dotąd prawie wszyscy właściciele, którym nakazy zapłaty doręczono, a Tow. właśc. realn. wniosło kilkadziesiąt takich rekursów do Rady miejskiej. Nie wątpimy, że rekursa te, nakładające na właścicieli realności ogromne, bo do kilku tysięcy koron dochodzące opłaty, odniosą, jeżeli nie w II. Instancyi, to niezawodnie w toku dalszych instancyj, pomyślny skutek.

Niezawodnie w niedługim czasie doręczone zostaną podobne nakazy zapłaty właścicielom realności, położonych przy ul. Starowiślnej, św. Gertrudy, placu Dominikańskim, pl. Franciszkańskim i ul. Zwierzynieckiej i nie wątpimy, że wszyscy bez wyjątku właściciele realności będą korzystać z rekursów wypracować się mających przez Tow. właśc. realn. i w tym celu na członków się zapiszą. Im więcej rekursów, należycie i fachowo opracowanych, przez wspólną zawodową organizacyę, jaką jest Tow. właśc. realn. zostanie wniesionych, tem pewniejszy i pomyślniejszy będzie niezawodnie skutek. Widmo takich nakazów zapłaty czeka wszystkich właścicieli realności, położonych wzdłuż ulic, któremi obecnie prowadzono i w przyszłości prowadzić się będzie nowe linie tramwajowe, względnie przerabiać linie wązkotorowe na szerokotorowe.

Zwracamy na to uwagę wszystkim właścicielom i właścicielkom realności i gorąco wzywamy, aby się wszyscy wpisywali na członków Tow. właśc. realn., a Towarzystwo nasze, licząc z każdym dniem więcej członków, będzie mogło coraz skuteczniejszą rozwijać akcyę w obronie swych członków nie tylko w obecnie poruszonej kwestyi kosztów budowy linii tramwajowych, lecz w wielu bardzo ważnych sprawach będziemy mogli skutecznie występować i zapobiegać grożącym nam właścicielom w przyszłości coraz to nowym ciężarom.

Na wiosnę 1914 r. odbędą się nowe wybory do Rady miejskiej. Wszyscy właściciele powinniśmy solidarnie przeprowadzić wybory i wprowadzić do Rady miejskiej z wielkiej i małej własności samych wyłącznie właścicieli realności, a wtenczas unikniemy takich niespodzianek, jak uchwalanie bez fachowych dyskusyi różnych ważnych ustaw, nakładających wyłącznie na właścicieli realności ciężary i obowiązki.

Właściciele realności, obarczeni tyloma ciężarami, a którym w przyszłości grożą różne dalsze dodatkowe opłaty i t. p., raz już powinni się obudzić z apatyi i w sprawach dotyczących nas wszystkich działać wspólnie i solidarnie, działalność zaś nasza jedynie wówczas będzie solidarną i uwieńczona pomyślnym skutkiem, jeżeli wszyscy należeć będziemy do jednej silnej organizacyi, dlatego usilnie apelujemy do Was szanowni właściciele i właścicielki niechaj każdy we własnym interesie nie żałuje tej minimalnej wkładki i niechaj zaraz przystąpi jako członek do Towarzystwa właścicieli realności.

Niniejszy numer wydajemy w 3.000 egzemplarzy i, jakkolwiek połączone to jest z wielkiemi kosztami, rozsyłamy go także niečzłonkom w nadziei, że każdy poczuje się do obowiązku i, przystąpiwszy zaraz na członka, uiści wkładkę K 8 na rok 1914.

Przystępujący obecnie na członka może zaraz korzystać z wszelkich praw członka.

W numerze styczniowym wydamy jak corocznie „Wskazówki“ dla sporządzania fasyi do podatku osobisto-dochodowego i rentowego.

Prezydyum.

Koszta urządzenia ulic a budowa tramwaju.

Bezwględna surowość przepisów § 16 noweli do ustawy budowniczej wystąpiła w całej pełni przy zastosowaniu ich do repartycyi kosztów regulacyi i urządzenia ulic z powodu budowy nowych linij tramwajowych.

Oto Magistrat opierając się na uchwale Rady miejskiej nakłada obecnie w znacznej części na właścicieli realności położonych wzdłuż ulic, któremi biegnie nowa linia tramwaju elektrycznego od III-go mostu na Wiśle do klasztoru PP. Norbertanek — kosztą regulacyi i urządzenia tychże ulic.

Na pierwszy ogień poszli właściciele realności położonych przy ulicy Tadeusza Kościuszki w liczbie 60 w Półwsiu Zwierzynieckiem, na których Magistrat nałożył do zwrotu kwotę 110.631 koron 24 h za urządzenie tej ulicy.

Odnośne nakazy zapłaty doręczane w ciągu października — wywołały wśród właścicieli popłoch i nietajone oburzenie. Należy bowiem zważyć, że na 60 realności jest aż 35 domów parterowych, zajętych w przeważnej części przez samych właścicieli, którzy w ten sposób nie mając z domów swych żadnych dochodów, nie mają istotnie z czego owych kosztów zapłacić.

W dodatku przy zawieraniu układu dotyczącego wcielenia Półwsia Zwierzynieckiego do miasta Krakowa zobowiązała się gmina m. Krakowa do urządzenia bruków, chodników i do regulacyi ulic w Półwsiu Zwierzynieckiem. Wobec tego właściciele realności przy ul. Tadeusza Kościuszki słusznie poczytują nakładanie obecnie na nich kosztów urządzenia tej ulicy za oczywiste naruszenie zawartego z gminą m. Krakowa układu.

Wreszcie słuszne wzburzenie potęgowała świadomość krzywdy zrządzonej właścicielom przez przerzucanie na nich kosztów krakowskiej Spółki tramwajowej, która w pierwszym rzędzie ponosić je winna, skoro budową linii tramwajowej spowodowała potrzebę urządzenia ulic, przemiany bruków i chodników.

W tem przykrem położeniu zwrócili się właściciele realności dotkniętych repartycyą — o pomoc do Towarzystwa właścicieli realności w Krakowie, które też zgodnie z dotychczasowem swem działaniem podjęło energiczną akcyę celem obrony zagrożonych praw właścicieli realności.

Wydział Towarzystwa na posiedzeniu z dnia 31 października 1913 uchwalił przygotować wzór rekursu dla dotkniętych niesłuszną repartycyą właścicieli realności, którego wypracowanie zlecono sekretarzowi Towarzystwa Drowi Alfredowi Szołayskiemu.

W ten sposób Towarzystwo oddało do dyspozycyi w s z y s t k i c h w ł a ś c i c i e l i realności bez względu na to, czy są lub nie są c z ł o n k a m i T o w a r z y s t w a, gruntownie opracowany rekurs i to prawie bezinteresownie, gdyż drobna opłata pobierana w kwocie 1 korony od członków Towarzystwa na specyalny fundusz wydawniczy Towarzystwa — w rachubę braną być nie może.

Za pośrednictwem Towarzystwa **wniosło** w ten sposób **50 właścicieli realności** (między innymi także Książęce Biskuptwo krakowskie) **rekursy** od doręczonych im nakazów zapłaty, którymi nałożono na nich przeszło 83.400 koron zapłaty.

W rekursach wykazano przedewszystkiem prawny obowiązek krakowskiej Spółki tramwajowej do ponoszenia kosztów rekonstrukcyi i urządzenia ulic, któremi przebiega nowa linia tramwajowa, gdyż spowodowana została jedynie budową, względnie przebudową linii tramwajowej. Wejść zatem winny w zastosowanie przepisy ustawy z 8/8 1910 L. 149 D. p. p. — na co żadnego wpływu wywrzeć nie może fakt przejścia znacznej części akcyj tramwajowych na własność Gminy.

Następnie podniesiono niedopuszczalność stosowania § 16 *a*) i *b*) noweli ustawy budowniczej do niniejszego wypadku, gdyż wykonane roboty nie były regulacyą i urządzeniem ulic, lecz tylko r e k o n s t r u k c y ą już urządzonych przedtem ulic. Natomiast przepisy § 16 *a*) i *b*) noweli stosować należy tylko do wypadku otwarcia, regulacyi i urządzenia z u p e ł n i e n o w e j ulicy, tudzież do wypadku regulacyi i urządzenia ulicy już wprawdzie istniejącej, lecz jeszcze dotychczas wcale a n i n i e u r e g u l o w a n e j, a n i n i e u r z ą d z o n e j.

Rekurs wytyka następnie niedbałość, z jaką w nakazach zapłaty załatwiono się z repartycyą kosztów. Dość powiedzieć, że nakazy zapłaty n i e w s p o m i n a j ą a n i s ł o w e m o u d z i a l e k r a k o w s k i e j S p ó ł k i t r a m w a j o w e j w k o s z t a c h.

Nadto nie zestawiono osobno kosztów urządzenia torów jezdnych i chodników, jakkolwiek nowela do ustawy budowniczej w każdym z tych wypadków inaczej kalkuluje repartycyę kosztów między Gminę a właścicieli.

Wytknięto również w rekursie złamanie umowy inkorporacyjnej, zawartej między Półwsiem a Gminą m. Krakowa, która zobowiązała się — jak wyżej wspomniano — urządzić ulice w Półwsiu Zwierzynieckiem i wybudować bruki oraz chodniki.

Taką jest zasadnicza treść rekursów, które załatwi komisya rekursowa Rady miasta.

Towarzystwo właścicieli realności jest zdecydowane doprowadzić podjętą akcyę do końca, t. j. w y c z e r p a ć w s z y s t k i e ś r o d k i p r a w n e w obronie sprawiedliwości i zagrożonych praw właścicieli realności.

Jest to kwestya zasadnicza, zarówno ze względu na ustawowy obowiązek Spółki tramwajowej ponoszenia kosztów spowodowanej przez nią regulacyi, urządzenia i rekonstrukcyi ulic, jak również ze względu na interpretacyę i stosowanie § 16 lit. *a*) i *b*) noweli do ustawy budowniczej.

Wszak, wobec podjętej przez Gminę szerokiej akcyi budowy nowych linij tramwajowych sprawa repartycyi kosztów urządzenia ulic wskutek budowy tramwaju — staje się aktualną dla wieluset właścicieli realności, na których gmina usiłować będzie przenieść wiele kroć tysięcy koron takichże kosztów.

Z drugiej strony interpretacya § 16 lit. *a*) i *b*) noweli do ustawy budowniczej stosowana przez Radę i Magistrat m. Krakowa w tym duchu, iż właściciele realności są obowiązani ponieść koszta rekonstrukcyi ulic — nawet już całkowicie uregulowanych i urządzodzonych, a zatem bez żadnego ograniczenia — przedstawia tak groźne dla właścicieli niebezpieczeństwo finansowe i takie źródło niesprawiedliwości, iż należy wszelkimi środkami prawnymi zmierzać do prawnego wyjaśnienia tych przepisów, a ewentualnie do całkowitej ich reformy.

Jest zatem pożądanem, aby Towarzystwo właścicieli realności w Krakowie znalazło g o r ą c e i s o l i d a r n e p o p a r c i e w t e j a k c y i z e s t r o n y w s z y s t k i c h w ł a ś c i c i e l i r e a l n o ś c i, o których dobro ono energicznie walczy.

Jest przeto rzeczą wskazaną, aby wszyscy właściciele pociągnięci do udziału w kosztach przebudowy ulic z powodu budowy tramwaju, k o r z y s t a l i z r e k u r s u sporządzonego staraniem Towarzystwa i w tym celu do Towarzystwa (Karmelicka L. 15) się zgłaszali. Tylko bowiem g r o m a d n a a k c y a właścicieli realności m o ż e w y w r z e ć nacisk na w ł a d z e m i e j s k i e i s k ł o n i ć j e d o z m i a n y d o t y c h c z a s o w e g o s t a n o w i s k a.

Ustawa kanałowa dla Krakowa.

Odbitka ze „Słowa Polskiego“.

W lutym 1912 Sejm uchwalił projekt ustawy o obowiązku właścicieli domów w mieście Krakowie wybu-

dowania kanałów domowych, połączenia ich z kanałami miejskimi, oraz o opłatach gminnych za to połączenie. Projekt tej ustawy nie został jednak przedłożony do najwyższej sankcyi, gdyż ministerstwo spraw wewnętrznych po zasięgnięciu opinii ministerstw sprawiedliwości i finansów zażądało przedewszystkiem wyjaśnienia finansowej strony projektu ustawy kanałowej, a w szczególności podania w przybliżeniu wysokości spodziewanego dochodu z opłat kanałowych i stosunku tegoż dochodu do kosztów instalacyj kanalizacyjnych, a następnie podniosło szereg uwag co do treści poszczególnych postanowień projektu ustawy.

Jedno żądanie ministerstwa spraw wewnętrznych, ażeby w projekcie ustawy czas trwania opłat kanałowych ograniczono do lat 10 po myśli reskryptu tegoż ministerstwa z roku 1909 polega na widocznem nieporozumieniu, gdyż powołany reskrypt odnosi się do maksymalnego dziesięcioletniego czasu trwania opłat od czynszów najmu na cele wodociągowe, względnie kanalizacyjne, podczas gdy w projekcie ustawy kanałowej dla miasta Krakowa jest mowa o jednorazowych opłatach za wykonanie połączenia kanałów domowych z kanałami miejskimi, które to opłaty po upływie lat 30 mają być odnowione. Rada miasta Krakowa wskutek powyższego reskryptu ministeryalnego wygotowała nowy projekt ustawy kanałowej, w którym częściowo uwzględniono postulaty ministerstwa, częściowo zaś wprowadzono zupełnie nowe postanowienia. Magistrat miasta Krakowa nie przedłożył natomiast żądanego przez ministerstwo przedstawienia finansowej strony ustawy kanałowej, lecz tylko reprezentant prezydyum magistratu oświadczył ustnie Wydziałowi krajowemu, że obliczenie takie wobec braku ustalonego projektu przyszłej sieci kanałowej jest obecnie niemożliwe, a w każdym razie nastręczyłoby olbrzymie trudności, nie stojące w żadnym słusznym stosunku do wyników pracy, które z natury rzeczy musiałyby być bardzo problematyczne i błędne. Wobec tego wyjaśnienia Wydział krajowy postanowił nie nalegać na dopełnienie tego żądania ministeryalnego, tembardziej, że wprowadzenie w Krakowie urządzeń kanałowych jest — bez względu na efekt finansowy dla gminy — rzeczą pożądaną i wobec wymagań współczesnego życia konieczną, a projektowana wysokość opłat, po 25 kor. od każdego metra długości frontu realności, jest słuszną i bynajmniej nie wygórowaną.

W nowym projekcie ustawy kanałowej wyeliminowano w zupełności postanowienie, dotyczące wywłaszczania w razie przeprowadzenia połączenia kanałowego przez obce grunta, a to z tego powodu, że zasadą natury budowlanej jest, iż każda realność musi mieć bezpośredni dostęp z ulicy, a temsamem możliwe jest przeprowadzenie połączenia kanałowego przez ten dostęp i rzeczywiście potrzeba wywłaszczania dotąd nie zachodziła i prawdopodobnie nigdy nie zajdzie, wobec czego dotyczące postanowienie ustawy byłoby tylko martwą literą. Nowy projekt ustawy zmienia następnie przez Sejm w pierwotnym projekcie podstawę wymiaru opłat, a mianowicie przyjmuje za podstawę wymiaru nie powierzchnię zbudowaną łącznie z ilością kondygnacyi, ale długość frontu realności, gdyż pierwotny projekt, traktujący o opłatach, pozostawałby w sprzeczności z postanowieniem noweli do ustawy budowlanej dla m. Krakowa z r. 1910, według którego długość frontu służy za podstawę do wymiaru opłat na opędzenie kosztów budowy i kanalizacyi projektowanych przez gminę nowych ulic, względnie kosztów regulacyi i urządzenia ulic już istniejących. Ponieważ zaś dwa sprzeczne postanowienia ustawowe na jednem terytoryum nie mogą obowiązywać, przeto powyższa zmiana podstawy wymiaru opłat była konieczną. Wreszcie wskutek wątpliwości podniesionych przez ministerstwo, odstąpiła gmina miasta Krakowa od wyrażonego w projekcie ustawy żądania prawa zastawu i prawa pierwszeństwa na równi z rządowymi podatkami realnymi, dla opłat ustanowionych w projekcie ustawy — uważając, że ostatecznie posiada dostateczne środki do ich ściągnięcia na podstawie § 4 ces. rozp. z 20 kwietnia 1854, względnie do zabezpieczenia ich późniejszego ściągnięcia.

Z uwagi, że powyższe zmiany, wprowadzone do nowego projektu ustawy kanałowej dla miasta Krakowa, uznać należy za racyonalne i uzasadnione ze stanowiska ustawodawczego, oraz z uwagi, że projekt ten pozostaje w zgodzie ze wskazówkami reskryptu ministeryalnego — postanowił Wydział krajowy projekt ustawy kanałowej dla miasta Krakowa przedłożyć Sejmowi na najbliżej sesyi.

PROTOKÓŁ

z posiedzenia wydziału Towarzystwa właścicieli realności z dnia 31 października 1913 r.

Obecni: prezes dr. Mussil, wiceprezesi: X. Janicki, p. Żeleński, sekretarze: dr. Szołayski, dr. Baczyński, skarbnik p. Hofmann, pp.: X. Korzonkiewicz, dr. Mączka, Stachowski, Wolny. Usprawiedliwił swą nieobecność p. Tchórzewski.

Porządek dzienny:

1. Sprawy bieżące.
2. Odczytanie protokołu z ostatniego posiedzenia.
3. Przepisy meldunkowe w praktycznem zastosowaniu (ref. prezes dr. Franciszek Mussil).
4. Ustawa wodociągowa i jej wady, opłaty za nadwyżkę wody (ref. prezes dr. Franciszek Mussil).
5. Sprawa dodatków do podatków, rozdział dodatków krajowych od podatku domowo-czynszowego (ref. prezes dr. Franciszek Mussil).
6. Sprawa wydawania gazety mieszkaniowej itd. (ref. prezes dr. Mussil).
7. Wnioski członków.

Po powitaniu zebranych przez prezesa i po zdaniu przezeń sprawy z bieżących wpływów, przyjęto sprawozdanie z ostatniego posiedzenia Wydziału do wiadomości, poczem prezes referował o zastosowaniu obowiązujących przepisów meldunkowych w praktyce, przyczem wskazał na potrzebę zmiany dotyczących przepisów, z których n. p. nakaz zgłaszania lokatorów w ciągu 12 godzin nie da się fizycznie niejednokrotnie zrealizować i wymaga koniecznej zmiany. Wydział, przychyliwszy się do wywodów referenta upoważnił prezydyum do podjęcia starań o zmianę owych przepisów.

Następnie referował prezes sprawę opłat pobieranych przez Gminę za nadwyżkę wody i zwrócił uwagę na tę niewłaściwość, że Biuro wodociągowe nie zwykło zawiadamiać właścicieli realności o wzmożonej konsumcyi wody; tudzież o stwierdzeniu nadwyżki spotrzebowania wody, wskutkiem czego właściciele dowiadują się o niej dopiero przy otrzymaniu z Biura wodociągowego kwartalnego wykazu ilości zużytej przez

mieszkańców wody. W ten sposób właściciel nie ma możności stwierdzenia, co jest powodem wykazanej zwyżki konsumcyi: czy jest nim istotne, uzasadnione zużycie wody, czy też nieszczczelność rur lub wadliwość zegara. Rekurs przeciw t. zw. ustaleniu odczytu ilości wody nie odnosi skutku, a właścicielowi pozostaje tylko droga łaski t. j. prośba o obniżenie w drodze łaski wysokości wymierzonej za nadwyżkę opłaty. Należy zatem starać się o stosowną zmianę obowiązujących przepisów, a właścicielom zalecić, by pilnie dbali o przedkładanie biuru wodociągowemu wykazów ilości mieszkańców pomni tego, że na każdego mieszkańca przypada dziennie 50 litrów wody darmo.

W dalszym przebiegu posiedzenia przystąpiono poza porządkiem dziennym do obrad nad uznaną za nagłą sprawą podjęcia przez Towarzystwo dalszej akcyi w sprawie repartycyi kosztów regulacyi i urządzenia ulic jakie okazały się konieczne z powodu budowy nowej linii tramwajowej od III-go Mostu na Wiśle do klasztoru pp. Norbertanek. Mowcy, którzy zabierali głos wykazywali potrzebę przyjścia zagrożonym właścicielom realności w pomoc w ten sposób, żeby Towarzystwo postarało się o wzór rekursu. któryby oddawało do użytku właścicielom realności, ewentualnie za drobną opłatą.

W zakończeniu dyskusyi uchwalono poruczyć opracowanie rekursu sekretarzowi p. drowi Szołayskiemu i jego o sporządzenie go prosić.

Ze względu na spóźnioną porę upadł punkt 5-ty porządku dziennego: „Sprawa dodatków do podatków, rozdział dodatków krajowych od podatku domowoczynszowego“.

Odnośnie do punktu 6-go porz. dziennego, przychylił się wydział jednogłośnie do wniosku prezesa dr. Mussila o potrzebie wydawania gazety mieszkaniowej.

Na tem zamknął prezes posiedzenie o godzinie $8^1/_2$ wieczór.

PROTOKÓŁ

z posiedzenia wydziału Towarzystwa właścicieli realności z dnia 26 listopada 1913.

Obecni: prezes: dr. Mussil, wiceprezesi: X. Janicki, p. Żeleński, skarbnik p. Hoffman, członkowie Wydziału: pp. Klimczyk, X. Korzonkiewicz, dr. Mączka, Sławiński, Stachowski, Tchórzewski, Wolny. Usprawiedliwił nieobecność p. Miedniak.

Porządek dzienny:

1. Sprawy bieżące.
2. Odczytanie protokółu z ostatniego posiedzenia.
3. Sprawozdanie prezydyum w kwestyi rekursów wniesionych od nakazów zapłaty Magistratu od kosztów budowy ulic przy sposobności budowy linii kolei elektrycznej III-ci Most—Salwator na właścicieli realności nałożonych.
4. Zajęcie stanowiska w sprawie urządzenia przez państwowy Związek Towarzystw właścicieli realności we Wiedniu (Reichsverband) „Towarzystwa ochrony ubezpieczeń“ (ref. sekretarz dr. Alfred Szołayski).
5. Sprawa obesłania przez Centralny Związek (Reichsverband) we Wiedniu, Wiecu, złożonego z delegatów wszystkich Towarzystw właśc. realn. z protestem przeciwko nieprzychylnemu stanowisku, zajętemu przez obecnego kierownika Ministerstwa Skarbu w kwestyi reformy podatku domowego.
6. Zajęcie stanowiska w sprawie akcyi „Polskiego Związku Narodowego“ w kwestyi regulaminu, płacy i mieszkań stróżów (ref. prezes dr. Franciszek Mussil).
7. Wnioski członków.

Prezes zdaje sprawę z akcyi podjętej przez Prezydyum celem położenia tamy nadużyciu, jakie się pojawiło w tej formie, iż obchodzą właścicieli realności pewne podejrzane indywidua, które pod pozorem chęci kupna domu lub dostarczenia pożyczki hipotecznej pod osobliwie korzystnymi warunkami, wyłudzają od niedość ostrożnych właścicieli szczegóły, dotyczące wysokości dochodów, aby z nich uczynić później użytek nieuczciwy u władz podatkowych. Prezydyum zawiadomione o takich wypadkach zwróciło się do prezesa Koła Polskiego p. dra Lea z uprzejmą prośbą o interwencyę u władz wyższych celem położenia tamy podobnym praktykom.

Przystępując do porządku dziennego zdał prezes dr. Mussil sprawę z podjętej przez Towarzystwo akcyi w sprawie rekursów od nakazów zapłaty, którymi magistrat nałożył drogą repartycyi na właścicieli realności przylegających do ul. Tadeusza Kościuszki w Półwsiu Zwierzynieckim obowiązek stosunkowego przyczynienia się do kosztów regulacyi i urządzenia tej ulicy jaka się konieczną okazała z powodu budowy nowej linii tramwajowej do klasztoru pp. Norbertanek. W ten sposób nałożono na tych właścicieli zwrot kosztów w łącznej sumie 110.631 K 24 h. Wysokość sum, nałożonych na poszczególnych właścicieli wedle ilości metrów bieżących frontu realności, waha się między najniższą 434 K 52 h, a najwyższą 4.429 K 83 h. Obszerny rekurs sporządził sekretarz p. dr. Szołayski i po powieleniu oddano go do dyspozycyi zgłaszającym się właścicielom realności za zwrotem kosztów powielania i za drobną opłatą pobieraną w kwocie po 1 K od członków Towarzystwa, zaś po 2 K od wylegitymowanych członków Związku chrześcijańskich właścicieli realności w Półwsiu Zwierzynieckiem, wreszcie za cokolwiek wyższą opłatą od osób nie będących członkami jednego lub drugiego Towarzystwa. Z tak ściąganych opłat zebrano od przeszło 40-tu rekurentów sumę 147 K, którą złożono na rzecz Towarzystwa na osobnej książeczce bankowej. Autor rekursu dr. Szołayski pragnie, by fundusz ten był zawiązkiem osobnego funduszu na cele wydawnicze lub podobne Towarzystwa. Właściciele realności podpisywali rekursa w kancelaryi Towarzystwa, która zajmowała się następnie wniesieniem rekursów wprost do Magistratu, aby zapobiedz dostaniu się rekursu w niepowołane ręce. Z rekursu Towarzystwa korzystało również Książęce Biskupstwo Krakowskie, które mieliśmy zaszczyt wciągnąć na listę członków Towarzystwa. W końcu prezes wyraził podziękowanie p. drowi Szołayskiemu za trudy poniesione koło wypracowania rekursu. Do podziękowania tego przyłączył się również wiceprezes p. inż. Żeleński, podnosząc trudy poniesione w tej sprawie przez prezesa i sekretarza Towarzystwa. Po przemówieniu dra Szołayskiego, który wskazał na konieczność solidarnej akcyi w tej sprawie ze strony wszystkich dotkniętych repartycyą właścicieli realności, położonych wzdłuż toru kolei elektrycznej od klasztoru pp. Norbertanek aż do III-go Mostu na Wiśle, wystąpił p. radca Wolny z wnioskiem, by wystosować stosowny apel do właścicieli realności w najbliższym numerze *Krakowianina* i po wydrukowaniu tego numeru w kilku tysiącach egzemplarzy rozesłać wszystkim właścicielom

realności w Krakowie. Wniosek ten uchwalono i przyjęto do wiadomości sprawozdanie prezesa.

Następnie prezes odczytał pismo jakie otrzymał od wiceprezesa Centralnego Związku Towarzystw właścicieli realności w Austryi i sekretarz lwowskiego Towarzystwa właśc. realn. adw. p. dra Krygowskiego, w którem tenże wskazuje na konieczną potrzebę obsyłania Zgromadzeń Związku w Wiedniu stałą i liczniejszą reprezentacyą krakowskiego Towarzystwa ze względu na doniosłość spraw rozpatrywanych w Związku w Wiedniu i na wartość każdego głosu przy uchwalaniu ważnych spraw obchodzących ogół właścicieli realności. Po przeprowadzonej dyskusyi uchwalono, iż prezes ma stale jeździć na posiedzenia Wydziału Związku, a wraz z sekretarzem Towarzystwa na Zgromadzenia członków Związku, a nadto mają obaj delegaci wyjechać na zwołany przez Centralny Związek Wiec ogólny w Wiedniu delegatów wszystkich Towarzystw właśc. realn. w sprawie reformy podatku domowo czynszowego, przyczem oznaczono koszta na kwotę po 130 K od osoby, o ile nieobecność nie trwa dłużej jak dni trzy.

Następnie sekretarz dr. Szołayski zdał sprawę z akcyi podjętej przez Centralny Związek celem urządzenia Związkowego biura asekuracyjnego w Wiedniu, mającego na celu zapewnienie członkom Towarzystw związkowych ochrony w sprawach asekuracyjnych, a zarazem przysporzenia Związkowi dochodów z bonifikacyj przyznać się mających przez Towarzystwa asekuracyjne. W szczególności Związek wszedł w układy z pewnem Towarzystwem ubezpieczeń, które w zamian za przysparzanie mu klientów oświadczyło gotowość oddania znacznej części premii asekuracyjnych Związkowi.

Otóż na propozycyę nadesłaną ze Związku centralnego odpowiedziano imieniem naszego Towarzystwa z wielką rezerwą, przyczem dobitnie zaakcentowano, iż Towarzystwo właśc. realn. w Krakowie nie wejdzie w żadne kombinacye, które w jakikolwiek sposób mogłyby naruszyć pomyślność Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie. Sprawozdanie powyższe przyjęto do wiadomości.

Następnie prezes dr. Mussil referował o akcyi Polskiego Związku Narodowego w sprawie uregulowania płacy i poborów stróżów oraz wypracowania stosownego regulaminu. Po obszernej dyskusyi uchwalono prosić p. sędziego dra Baczyńskiego o opracowanie tej całej kwestyi i o przedłożenie konkretnych wniosków Wydziałowi.

Na tem posiedzenie zamknięto o godzinie $8^1/_4$ wieczorem.

DZIAŁ INFORMACYJNY.

I.

Druki.

Dla członków są do nabycia w biurze Towarzystwa właścicieli realności (ul. Karmelicka L. 15, I. p.) w godzinach urzędowych codziennie od 9—12 przed południem i od $3^1/_2$ do $5^1/_2$ po południu, z wyjątkiem niedziel i świąt, **następujące formularze:**

Druk Nr. 1/2. Formularze warunków (umów) najmu wraz z regulaminem porządku domowego, po cenie 12 h.

„ Nr. 3. Doniesienie o próżnostaniu mieszkań po cenie 4 h.

Druk Nr. 4. Doniesienie o wynajęciu mieszkań, po cenie 4 h.

„ Nr. 5. Karty na ogłoszenia na bramach mieszkań do wynajęcia.

*) Druk Nr. 1 i 2 kosztowały dotąd każdy po 10 h obecnie razem 12 h.

II.

Porada prawna i techniczna.

Członkom Tow. udziela prezes **Dr. Franciszek Mussil** bezpłatnie wszelkich informacyi w sprawach dotyczących właścicieli realności, oraz **porady prawnej** w sprawach skarbowych, podatkowych i stosunków najmu dotyczących, codziennie od godziny $3^1/_2$ do 5 popołudniu, z wyjątkiem niedziel i świąt (Karmelicka L. 15, I. p.). **Porady technicznej** udziela członkom bezpłatnie wiceprezes Towarzystwa inżynier arch. **Stanisław Gabryel Żeleński** od godziny 3 do 5 popołudniu w swem biurze przy al. Krasińskiego 23, codziennie, ewentualnie za poprzedniem porozumieniem się telefonem (Nr. 137).

III.

„Fasye".

Zwracamy uwagę, że na żądanie załatwia się dla Szanownych członków przez cały rok wszelkie sprawy podatkowe jak:

1) Fachowe na przepisach ustaw oparte sporządzanie przez cały rok wszystkich fasyi a mianowicie do podatku osobisto-dochodowego, do podatku rentowego, powszechnego, podatku zarobkowego, podatku domowo-czynszowego oraz listy głównej i szczegółowych.
2) Przestrzeganie i utrzymywanie ewidencyi terminów przedkładania fasyi.
3) Wnoszenie wszelkich fasyi, list i pism do c. k. Administracyi podatków w terminach ustawą przepisanych.
4) Interwencya w zastępstwie stron w c. k. Administracyi podatków w sprawach podatkowych (przy załatwianiu i wyjaśnianiu usterek do fasyi do podatku osobisto-dochodowego, wykazywaniu potrąceń, przy sprostowaniu przez Władzę dochodu zeznanego z domu, przy fasyi do podatku domowo-czynszowego i t. d.).
5) Sporządzanie odwołań i rekursów od niesprawiedliwych wymiarów podatków do wyższych Instancyi.

W ten sposób strona unika obowiązku i konieczności myślenia przez cały rok o różnych terminach, unika nakładania grzywien za nieprzedłożenia fasyi w przepisanych terminach, (grzywny te od K 20 i wyżej w zasadzie Władza nie odpisuje), unika konieczności osobistej interwencyi w c. k. Adm. podatków.

Należyte, na przepisach ustaw oparte układanie fasyi i sporządzanie odwołań rekursów, jakoteż przestrzeganie terminów, jest bardzo ważne. Nieprzedkładanie fasyi w terminach ustawą przepisanych, pociąga za sobą utratę prawa wnoszenia środków prawnych (odwołań, rekursów), dlatego też w przeważnej części odwołania i rekursy nie odnoszą skutku, gdyż Władza takowe ze względów formalnych odrzuca, nie wchodząc w merytoryczne ich załatwienie.

IV.

Ważne dla właścicieli realności i lokatorów, praktyczny sposób szybkiego wynajęcia mieszkań.

Każdemu właścicielowi zależy na tem, aby mieszkania w jego domu były zajęte, względnie aby próżne mieszkania jak najprędzej mógł wynająć. Środkiem umożliwiającym jak najszybsze wynajęcie mieszkań jest gazeta, w którejby wszystkie do wynajęcia będące pomieszkania, pojedyncze pokoje i lokale były przejrzysto zestawione, a w szczególności, aby osobno zestawiane były pojedyncze pokoje, osobno zaś mieszkania po 2, 3, 4 i t. d. pokoi.

Cel ten spełnia gazeta wynajmu mieszkań i sklepów dając szukającym bardzo tanim kosztem wybór szukanych mieszkań, zaś właścicielom dając za uiszczeniem drobnej opłaty za ogłoszenie możność łatwego i szybkiego wynajęcia mieszkania. „Gazeta mieszkań i sklepów do wynajęcia prowadzi także wykaz poszukiwanych do najęcia mieszkań i sklepów.

Praktycznym jest także dział dotyczący wykazu **poszukiwanych i będących** na sprzedaż, względnie zamianę domów, oraz poszukiwanych i będących do ulokowania kapitałów na hipoteki.

Pierwszy okazowy numer **„Gazety mieszkań i sklepów do wynajęcia", oraz wykaz poszukiwanych do kupna i będących na sprzedaż,** względnie zamianę domów i wykaz poszukiwanych i będących do ulokowania na hipoteki pieniędzy" załączony był dla Szanownych Członków bezpłatnie w poprzednim numerze Krakowianina Redakcya zaprasza interesowanych do jak najliczniejszego korzystania z tej gazety, a Szan. Członkowie, którzy pragną wolne mieszkania ogłosić w wyjść mającej po 1 szym stycznia gazecie, ze chcą takowe zaraz po 1-szym stycznia zgłaszać w redakcyi.

Gazeta wychodzi po 1-szym i 15-tym każdego miesiąca i jest do nabycia we wszystkich większych trafikach i w administracyi przy ul Karmelickiej L. 15, I. p. (Tel. 1340) Cena egzemplarza 20 h. Cena drobnych ogłoszeń, po 4 h od słowa. Większe inseraty według umowy

Właściciele realności zechcą więc mieszkania i sklepy do wynajęcia będące zgłaszać **zawsze zaraz** po 1-szym i po 15-tym każdego miesiąca do administracyi przy ul Karmelickiej L. 15. I. p. (Tel. 1340) codziennie od 9–12 przedpołudniem i od $3^1/_2$–$5^1/_2$ po południu z wyjątkiem niedziel i świąt.

V.

Spis mieszkańców dla oznaczenia ilości wody wolnej od opłaty taryfowej.

Przypominamy Szanownym Członkom, aby z początkiem roku 1914 podali do wiadomości Zarządu wodociągu miejskiego na drukach, które bezpłatnie otrzymać mogą w Zarządzie wodociągu miejskiego i w biurze Towarzystwa właścicieli realności ul. Karmelicka L. 15 I. p., spis mieszkańców z r. 1913; w spisie należy wyszczególnić imiennie wszystkich lokatorów (stale zamieszkałych wraz z członkami rodziny, podnajemcami [sublokatorami] i służbą). Podanie takich spisów leży w interesie właścicieli realności, gdyż ilość wody na użytek domowy wolna od opłaty wynosi 50 litrów na głowę mieszkańca i dobę; za wodę spotrzebowaną ponad tę maksymalną ilość pobiera gmina opłatę taryfową od każdego m^3 nadwyżki.

VI.

Stopa podatku domowo-czynszowego w r. 1914 wynosić będzie 22%, zaś potrącenia tytułem kosztów konserwacyi i umorzenia 24%.

VII.

Tabelka terminów płatności podatków.

Termin do zapłacenia każdego podatku wynosi 14 dni. Termina zapadłości są dla podatku domowo-czynszowego i powszechnego podatku zarobkowego 1 stycznia, 1 kwietnia, 1 lipca i 1 października każdego roku, dla podatku osobisto-dochodowego i rentowego 1 czerwca i grudnia każdego roku.

VIII.

L. 77642/913.
I. b.

Rozporządzenie.

W myśl postanowień § 21 ustawy budowlanej dla m. Krakowa z dnia 18 lipca 1883, Nr. 63 Dz. u. k. wedle których fasady domów mają odpowiadać zasadom estetycznym i architektonicznym, Magistrat zakazuje niniejszem malowania, lakierowania lub pokostowania kamiennych części fasad, a w szczególności kamiennych portali bram i wystaw sklepowych oraz kamiennych obramień okien.

Do malowania fasad (części niekamiennych) można wyjątkowo używać farb olejnych pod tym warunkiem, że cała fasada będzie utrzymana w jednym tonie, a użyte będą farby matowe, nierażące.

Przekraczający powyższe rozporządzenie narażą się na kary, przewidziane w § 59 ustawy budowlanej dla m. Krakowa.

Magistrat stoł. król. m. Krakowa
dnia 31 października 1913 r.

IX.

L. 71437/913.
I. b.

Rozporządzenie.

Brak należytego dozoru przy rozszalowywaniu rusztowań z pod robót żelazno-betonowych i brak zabezpieczenia okien, drzwi i innych otworów był kilkakrotnie powodem nieszczęśliwych wypadków u robotników, zajętych przy takich robotach.

Aby na przyszłość zapobiedz tego rodzaju wypadkom, Magistrat przypominając przepis § 13 ustawy budowlanej dla miasta Krakowa z dnia 18 lipca 1883 Nr. 63 Dz. u. kr. nakładający na kierujących budowami i robotami obowiązek zarządzenia wszelkich środków bezpieczeństwa, wzywa niniejszem wszystkich pp. przedsiębiorców robót żelazno-betonowych, by balkony, rusztowania, okna i wszelkie otwory mogące się stać przyczyną nieszczęśliwych wypadków podczas wykonywania robót żelazno-betonowych natychmiast starannie zaopatrywali poręczami i wogóle zabezpieczali w ten sposób, by wszelkie niebezpieczeństwo było wykluczone.

Należy przedewszystkiem przy rozbieraniu rusztowań, oszalowań, odrywaniu desek i listew zachowywać jak najdalej idące środki ostrożności.

Przekraczający powyższe rozporządzenie narażą się na kary przewidziane w § 59 ustawy budowlanej dla m. Krzkowa, o ile przewinienie nie będzie podpadało pod przepisy powszechnej ustawy karnej.

Magistrat stoł. król. m. Krakowa
dnia 3 listopada 1913.

X.

Czarna Księga.

Przypominamy Szanownym Członkom, że w biurze Towarzystwa właśc. realn. znajduje się **„Czarna księga"** z wykazem nie zasługujących na zalecanie lokatorów i dozorców domów.

Wskazanem-by było, aby Szanowni Członkowie, będąc zwłaszcza w ostatnich czasach narażeni na różne szykany, z wykazu tego korzystali.

Właściciele realności winni przed wynajęciem mieszkania zasięgać w biurze Towarzystwa informacyi o lokatorze.

ROZMAITOŚCI.

I.

Broszurka: O projekcie miejskiej opłaty od przyrostu wartości gruntów w Krakowie (Dra Alfreda Szołayskiego). Wydanie Towarzystwa właścicieli realności. Do nabycia w Biurze Towarzystwa, Karmelicka 15, I. p., po cenie 50 hal.

II.

Wydział Towarzystwa uprzejmie prosi Szan. Członków, którzy wskutek sprzedaży swych realności, zgłaszają wystąpienia z Towarzystwa, aby zechcieli **nakłaniać** nowonabywców do zapisywania się na członków. Leży to nawet w interesie Szan. Członków, którzy wśród roku realności sprzedają, gdyż o ile nowonabywca nie wstąpi jako członek, w takim razie dawny obowiązany jest wkładkę do końca roku zapłacić.

III.

Uprzejmie zawiadamiamy Szan. Członków, że od 1 stycznia 1914 r. wkładki nie będą więcej wpłacane na książkę jak dotychczas, lecz za pomocą osobnych kart tak, iż dla każdego członka przeznaczoną będzie osobne karta. Celem uniknięcia nieporozumień upraszamy, aby każdy członek płacąc wkładkę, wpisał kwotę i własnoręcznie się podpisał.

IV.

W myśl § 5 Statutu

Członek, który wkładkę roczną K 8 zapłacił, ma prawo:

1) **do bezpłatnego ogłaszania** za pośrednictwem „Krakowskiego Biura ogłoszeń oraz wynajmu mieszkań i sklepów“, ulica Karmelicka L. 15, parter, mieszkań, jakie członkowie mają do wynajęcia w swych realnościach;

2) do wstępu na posiedzenia, Walnego Zgromadzenia, wiece i t. p.;

3) **do bezpłatnego informowania się** w kancelaryi Towarzystwa przy ulicy Karmelickiej L. 15, I. p. we wszelkich sprawach, dotyczących spraw właścicieli realności, zgłaszania się względem administratorów i dozorców domów i informowania się co do kwalifikacyi tychże, zasięganie bezpłatnej porady prawnej we wszystkich sprawach skarbowych, podatkowych i stosunku najmu dotyczących;

4) nadto otrzymuje członek bezpłatnie pismo „Krakowianin“, w którym podaje się do wiadomości wszelkie sprawy i praktyczne wskazówki, dotyczące właścicieli realności;

5) jakoteż wszelkie inne pisma dla członków przez Towarzystwo wydawane;

6) w końcu ma prawo korzystania z założonego przez Towarzystwo **Biura administracyi realności.**

V.

Każdy członek, któryby „Krakowianina“ nie dostał, żechce się zgłosić do biura Towarzystwa (ul. Karmelicka L. 5, I. p.).

Reklamacye będą tylko do 14 dni uwzględniane. Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Celem umożliwienia skutecznego doręczania „Krakowianina“ upraszamy o bezzwłoczne zawiadamianie ustne lub korespondentką w razie zmiany mieszkania.

VI.

Po myśli § 7 statutu członek wystąpić może z Towarzystwa z końcem roku i powinien przynajmniej na 15 dni przed końcem roku o wystąpieniu swem zawiadomić pisemnie Prezydyum.

Zaniedbanie tego terminu pociąga za sobą obowiązek uiszczenia wkładki na rok następny.

VII.

Tabelka terminów płatności podatków. Termin do zapłacenia każdego podatku wynosi 14 dni. — Termina zapadłości są: dla podatku domowo-czynszowego i powszechnego podatku zarobkowego 1-go stycznia, 1-go kwietnia, 1-go lipca, 1-go października każdego roku, — dla podatku osobisto-dochodowego i rentowego, 1 czerwca i 1-go grudnia każdego roku.

VIII.

Biuro administracyi realności

przy Towarzystwie właścicieli realności w Krakowie ul. Karmelicka 15 I. p. przyjmuje pod bardzo przystępnymi warunkami **całkowite administracye realności** oraz **częściowe** (załatwianie spraw podatkowych, fasyi, interwencye u władz, sprawy najmu, wypowiedzeń itd.) dając Sz. właścicielom gwarancyę należytego załatwiania tych agend, oraz zapewniając należyte fachowe, na przepisach ustaw oparte załatwianie wszelkich w zakres administracyi wchodzących czynności.

IX.

Dział pożyczek hipotecznych.

Do umieszczenia na solidne hipoteki kilkadziesiąt tysięcy koron w całości lub częściowo.

KRONIKA.

Zmarli: Dnia 24 listopada 1913 r. zmarł Franciszek Lenert, kupiec i właściciel realności. Zmarły był przez dłuższe lata członkiem Wydziału Towarzystwa właścicieli realności. W imieniu Towarzystwa przesłało Prezydyum rodzinie wyrazy współczucia.

Cześć Jego Pamięci!

Nowi członkowie.

630. Ks. Biskup Adam Sapieha 631. Dr. Cerha Maksymilian	zgłosił prezes Dr Mussil
632. Zgromadzenie Ks. Ks. Spowiedników	zgłosił Ks. dr. Jan Korzonkiewicz
633. Spółka gruntowa 634. Dr. Wielowiejski Hen. 635 Adam Lenert	zgłosił prezes dr. Mussil „ „ „ „

Skład komisyi redakcyjnej „Krakowianina„: X. Prof. Dr. J. Korzonkiewicz, Dr. Franciszek Mussil, Dr. Alfred Szołayski, Inż. Stan. Gabryel Żeleński.

Wydawca i Redaktor odpowiedzialny: **Dr. Franciszek Mussil.** — Nakładem Towarzystwa właścicieli Realności w Krakowie.
Czcionkami Drukarni Związkowej w Krakowie (ul. Mikołajska L. 13), pod zarządem A. Szyjewskiego.